



Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

16 päivänä heinäkuuta 2015*

Ennakkoratkaisupyyntö — Teollis- ja tekijänoikeudet — Direktiivi 2004/48/EY — 8 artiklan 3 kohdan e alakohta — Väärennettyjen tavaroiden myynti — Tiedonsaantioikeus teollis- ja tekijänoikeuden loukkaamista koskevan menettelyn yhteydessä — Jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa sallitaan se, että luottolaitokset hylkäävät pankkitiliin liittyviä tietoja koskevan tietopyynnön (pankkisalaisuus)

Asiassa C-580/13,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Bundesgerichtshof (Saksa) on esittänyt 17.10.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 18.11.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Coty Germany GmbH

vastaan

Stadtsparkasse Magdeburg,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen sekä tuomarit K. Jürimäe, J. Malenovský (esittelevä tuomari), M. Safjan ja A. Prechal,

julkisasiamies: P. Cruz Villalón,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Coty Germany GmbH, edustajanaan Rechtsanwalt M. Fiebig,
- Stadtsparkasse Magdeburg, edustajanaan Rechtsanwalt N. Gross,
- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja J. Kemper,
- Euroopan komissio, asiamiehinään F. Bulst ja F. Wilman,

kuultuaan julkisasiamiehen 16.4.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/48/EY (EUVL L 157, s. 45 ja oikaisu EUVL L 195, s. 16) 8 artiklan 3 kohdan e alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Coty Germany GmbH (jäljempänä Coty Germany), teollis- ja tekijänoikeuksien haltijana oleva yhtiö, ja luottolaitos Stadtparkasse Magdeburg (jäljempänä Stadtparkasse) asiassa, jossa on kysymys jälkimmäisen kieltäytymisestä antaa Coty Germanylle erääseen pankkitiliin liittyviä tietoja.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2004/48 johdanto-osan 2, 10, 13, 15, 17 ja 32 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”(2) Teollis- ja tekijänoikeuksien suojan olisi mahdollistettava se, että keksijä tai tekijä saa oikeutettua hyötyä keksinnöstään tai luomistyönsä tuloksesta. Sen olisi myös mahdollistettava teosten, ideoiden ja uuden tietämyksen levittäminen mahdollisimman laajalle. Se ei kuitenkaan saisi olla este sananvapaudelle, tietojen vapaalle liikkuvuudelle ja henkilötietojen suojalle, mukaan lukien Internet.
--
(10) Tämän direktiivin tavoitteena on lähentää lainsäädäntöjä, jotta voidaan varmistaa teollis- ja tekijänoikeuksien suojan korkea, yhdenvertainen ja yhdenmukainen taso sisämarkkinoilla.
--
(13) On tarpeen määritellä tämän direktiivin soveltamisala mahdollisimman laajasti, jotta siihen voidaan sisällyttää kaikki yhteisön tämän alan säännösten ja/tai asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön piiriin kuuluvat teollis- ja tekijänoikeudet. --
--
(15) Tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa teollis- ja tekijänoikeutta koskevaan aineelliseen oikeuteen, yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 95/46/EY [(EYVL L 281, s. 31)], sähköisiä allekirjoituksia koskevista yhteisön puitteista 13 päivänä joulukuuta 1999 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 1999/93/EY [(EYVL 2000, L 13, s. 12)] eikä tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8 päivänä kesäkuuta 2000 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2000/31/EY [(EYVL L 178, s. 1)].
--
(17) Tässä direktiivissä säädetyt toimenpiteet, menettelyt ja oikeussuojakeinot olisi määriteltävä kussakin tapauksessa niin, että kyseisen tapauksen erityispiirteet otetaan asianmukaisesti huomioon, mukaan lukien kunkin teollis- ja tekijänoikeuden erityispiirteet ja tarvittaessa loukkauksen tahallinen tai tahaton luonne.

--

(32) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa [(jäljempänä perusoikeuskirja)] tunnustetut periaatteet. Tällä direktiivillä on tarkoitus erityisesti varmistaa teollis- ja tekijänoikeuksien kunnioittaminen edellä mainitun [perusoikeuskirjan] 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti.”

4 Direktiivin 2004/48 2 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämä direktiivi ei vaikuta:

a) teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaa aineellista oikeutta sääteleviin yhteisön säädöksiin, joita ovat yleisesti direktiivi 95/46/EY, direktiivi 1999/93/EY ja direktiivi 2000/31/EY, eikä erityisesti direktiivin 2000/31/EY 12–15 artiklaan.”

5 Direktiivin 2004/48 8 artiklassa, jonka otsikkona on ”Tiedonsaantioikeus”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset oikeusviranomaiset voivat teollis- tai tekijänoikeuden loukkausta koskevan oikeudenkäynnin yhteydessä kantajan perustellusta ja oikeasuhteisesta pyynnöstä määrätä, että sellaisten tavaroiden ja palvelujen alkuperästä ja jakeluverkosta, jotka loukkaavat teollis- tai tekijänoikeutta, annetaan tietoja. Tiedonantovelvollinen on teollis- tai tekijänoikeuksia loukannut ja/tai kuka tahansa muu henkilö:

- a) jonka on todettu pitävän hallussaan riidanalaisia tavaroita kaupallisessa laajuudessa,
- b) joka on tavattu käyttämästä riidanalaisia palveluja kaupallisessa laajuudessa,
- c) jonka on todettu tarjoavan loukkaavassa toiminnassa käytettäviä palveluja kaupallisessa laajuudessa,
tai
- d) jonka a, b tai c alakohdassa tarkoitettu henkilö on osoittanut osallistuneen kyseisten tavaroiden tuottamiseen, valmistukseen tai jakeluun tai näiden palvelujen tarjoamiseen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin sisältyvät tapauksen mukaan:

- a) tuotteen tai palvelujen tuottajien, valmistajien, jakelijoiden, toimittajien ja muiden aikaisempien haltijoiden sekä aiottujen tukku- ja vähittäiskauppioiden nimet ja osoitteet;
- b) tiedot tuotettujen, valmistettujen, toimitettujen, vastaanotettujen tai tilattujen tavaroiden taikka palveluiden määrästä sekä kyseisistä tavaroista tai palveluista saaduista hinnoista.

3. Edellä 1 ja 2 kohdan säännökset eivät rajoita muita laissa annettuja säännöksiä, jotka

- a) antavat oikeuden haltijalle oikeuden saada laajempia tietoja;
- b) koskevat tämän artiklan nojalla ilmoitettujen tietojen käyttöä rikos- tai siviilioikeudellisessa menettelyssä;
- c) koskevat vastuuta tiedonsaantioikeuden väärinkäytöstä;

- d) antavat mahdollisuuden kieltäytyä sellaisten tietojen antamisesta, jotka pakottaisivat 1 kohdassa tarkoitetun henkilön myöntämään oman tai lähisukulaisensa osallistumisen teollis- tai tekijänoikeuden loukkaukseen,
- tai
- e) koskevat tietolähteiden luottamuksellisuuden suojaa tai henkilötietojen käsittelyä.”
- 6 Direktiivin 95/46 2 artiklassa, jonka otsikkona on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) ’henkilötiedoilla’ kaikenlaisia tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä (’rekisteröity’) koskevia tietoja; tunnistettavissa olevana pidetään henkilöä, joka voidaan suoraan tai epäsuorasti tunnistaa, erityisesti henkilönumeron taikka yhden tai useamman hänelle tunnusomaisen fyysisen, fysiologisen, psyykkisen, taloudellisen, kulttuurillisen tai sosiaalisen tekijän perusteella,
- b) ’henkilötietojen käsittelyllä’ (’käsittely’) kaikenlaisia sellaisia toimintoja tai toimintojen kokonaisuuksia, joita kohdistetaan henkilötietoihin joko automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai manuaalisesti, kuten tietojen kerääminen, tallentaminen, järjestäminen, säilyttäminen, muokkaaminen tai muuttaminen, tiedon haku, kysely, käyttö, luovuttaminen siirtämällä, levittämällä tai asettamalla muutoin saataville, yhteensovittaminen tai yhdistäminen sekä suojaaminen, poistaminen tai tuhoaminen;

-- ”

Saksan oikeus

- 7 Tavaramerkeistä 25.10.1994 annetun lain (Markengesetz) (BGBl. 1994 I, s. 3082), sellaisena kuin se on muutettuna 19.10.2013 annetulla lailla (BGBl. 2013 I, s. 3830; jäljempänä Markengesetz), 19 §:ssä, jonka otsikkona on ”Tiedonsaantioikeus”, säädetään seuraavaa:

”1. Tavaramerkin tai liikenimen haltija voi 14, 15 ja 17 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vaatia loukkaajaa antamaan välittömästi tavaroiden tai palvelujen, joissa käytetään oikeudenvastaista merkintää, alkuperää ja jakeluverkostoa koskevat tiedot.

2. Jos oikeudenloukkaus on ilmeinen tai jos tavaramerkin tai liikenimen haltija on nostanut kanteen loukkaajaa vastaan, on oikeus olemassa edellä 1 momentissa säädetystä riippumatta myös suhteessa sellaiseen henkilöön, joka on kaupallisessa laajuudessa

- 1) pitänyt hallussaan riidanalaisia tavaroita,
- 2) käyttänyt riidanalaisia palveluja,
- 3) tarjonnut loukkaavassa toiminnassa käytettäviä palveluja tai
- 4) jonka 1, 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu henkilö on osoittanut osallistuneen kyseisten tavaroiden tuottamiseen, valmistukseen tai jakeluun tai näiden palvelujen tarjoamiseen,

ellei henkilöllä ole siviiliprosessilain [(Zivilprozessordnung)] 383–385 §:n perusteella oikeutta kieltäytyä todistamasta oikeuden loukkaajaa vastaan käytävässä menettelyssä. Mikäli oikeudenkäynnissä vedotaan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuun tiedonsaantioikeuteen, tuomioistuin voi pyynnöstä lykätä

loukkaajaa vastaan nostetun kanteen käsittelyä kunnes tiedonsaantioikeutta koskeva riita-asia on ratkaistu. Se, joka on velvoitettu antamaan tietoja, voi vaatia loukkauksen seurauksena vahinkoa kärsineeltä henkilöltä korvausta tietojen antamisesta aiheutuneista kustannuksista.

--”

- 8 Siviiliprosessista annetun lain, sellaisena kuin se on 5.12.2005 julkaistun version mukaisena (BGBl. 2005 I, s. 3202), 383 §:n, jonka otsikkona on ”Oikeus kieltäytyä todistamasta henkilökohtaisista syistä”, 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Henkilöillä, jotka,

--

6. virkansa, asemansa tai elinkeinonsa vuoksi saavat haltuunsa luonteensa vuoksi tai lain nojalla salassa pidettäviä tietoja, on oikeus kieltäytyä todistamasta niistä seikoista, joita salassapitovelvollisuus koskee.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 9 Coty Germany valmistaa ja myy hajuvesiä ja sillä on yksinoikeuteen perustuva lisenssi yhteisön tavaramerkiksi hajuvesiä varten numerolla 968661 rekisteröityyn tavaramerkkiin Davidoff Hot Water.
- 10 Coty Germany hankki tammikuussa 2011 eräästä verkkohuutokaupasta Davidoff Hot Water -merkkisen hajuveden. Se maksoi tuotteen hinnan myyjän sille ilmoittamalle Stadtparkassessa avatulle tilille.
- 11 Kun Coty Germany totesi hankkineensa väärennetyn tavarahan, se pyysi kyseistä verkkohuutokauppaa ilmoittamaan sen käyttäjätilin, jolta hajuvesi myytiin, haltijan todellisen nimen, sillä myynti oli toteutettu salanimellä. Nimetty henkilö myönsi olevansa kyseisen verkkohuutokauppatilin haltija mutta kiisti olevansa kyseessä olevan tuotteen myyjä ja kieltäytyi antamasta lisätietoja todistamisesta kieltäytymistä koskevaan oikeuteen vedoten.
- 12 Coty Germany pyysi Stadtparkasselta Markengesetzin 19 §:n 2 momentin perusteella pankkitilin, jolle se oli maksanut hankkimansa väärennetyn tavarahan hintaa vastaavan summan, haltijan nimeä ja osoitetta. Stadtparkasse vetosi pankkialaisuuteen ja kieltäytyi antamasta sille kyseisiä tietoja.
- 13 Coty Germany nosti tämän jälkeen kanteen Landgericht Magdeburgissa (Magdeburgin alueellinen tuomioistuin), joka velvoitti Stadtparkassen antamaan pyydetyt tiedot.
- 14 Oberlandesgericht Naumburg (Naumburgin alueellinen ylempi tuomioistuin), joka on muutoksenhakutuomioistuin, johon Stadtparkasse valitti, kumosi ensimmäisessä oikeusasteessa annetun tuomion ja katsoi, että Markengesetzin 19 §:n 2 momentin 1 kohdan 3 alakohtaan perustuva tiedonsaantipyyntö oli perusteeton.
- 15 Oberlandesgericht Naumburg näet katsoi, että vaikka Stadtparkassen palvelua – nyt käsiteltävässä asiassa käyttötilin ylläpitäminen – oli käytetty oikeutta loukkaavassa toiminnassa, sillä oli kuitenkin luottolaitoksena oikeus Markengesetzin 19 §:n 2 momentin 1 kohdan, luettuna yhdessä siviiliprosessilain 383 §:n 1 momentin kanssa, nojalla kieltäytyä todistamasta siviiliprosessissa.
- 16 Oberlandesgericht Naumburg katsoi, ettei tulkinta, joka kyseisistä säännöksistä oli tehtävä direktiivin 2004/48 perusteella, horjuttanut tällaista päätelmää.

- 17 Coty Germany teki Revision-valituksen Bundesgerichtshofille (liittovaltion ylin tuomioistuin) ja esitti samat vaatimukset. Koska Bundesgerichtshof on epävarma direktiivin 2004/48 ja erityisesti sen 8 artiklan tulkinnasta tässä tilanteessa, se on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan 3 kohdan e alakohtaa tulkittava siten, että kyseinen säännös on esteenä sellaiselle kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan luottolaitos voi pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa kieltäytyä pankkisalaisuuteen vedoten antamasta mainitun direktiivin 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla tietoa tilinhaltijan nimestä ja osoitteesta?”

Tutkittavaksi ottaminen

- 18 Stadtparkasse vaatii ennakkoratkaisupyynnön tutkimatta jättämistä sillä perusteella, ettei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettuun asiaan sovelleta direktiiviä 2004/48 vaan yksinomaan kansallista oikeutta, koska pääasiassa kyseessä olevaa tietopyyntöä ei ole esitetty teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaamista koskevassa oikeudenkäynnissä vaan yhteisön tavaramerkkiin perustuvien oikeuksien ilmeiseen loukkaamiseen liittyvässä oikeudenkäynnissä. Tästä ei Stadtparkassen mukaan kuitenkaan säädetä direktiivissä 2004/48.
- 19 Tässä yhteydessä on todettava, kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 20 kohdassa katsonut, että tavaramerkkiin perustuvien oikeuksien ilmeistä loukkaamista koskevan oikeudenkäynnin yhteydessä esitetty tietopyyntö kuuluu direktiivin 2004/48 8 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.
- 20 Tätä päätelmää tukee direktiivin 2004/48 johdanto-osan 13 perustelukappale, jonka mukaan kyseisen direktiivin soveltamisala on tarpeen määritellä mahdollisimman laajasti, jotta siihen voidaan sisällyttää kaikki yhteisön tämän alan säännösten ja/tai asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön piiriin kuuluvat teollis- ja tekijänoikeudet. On siis todettava, että kyseistä direktiiviä sovelletaan myös yhteisön tavaramerkkiin perustuvien oikeuksien loukkaamista koskevassa oikeudenkäynnissä.
- 21 Ennakkoratkaisupyyntö on näin ollen otettava tutkittavaksi.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 22 Kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee pääasiallisesti, onko direktiivin 2004/48 8 artiklan 3 kohdan e alakohtaa tulkittava siten, että se on esteenä säännökselle, jolla luottolaitokselle annetaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa oikeus kieltäytyä pankkisalaisuuteen vedoten antamasta mainitun direktiivin 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan perusteella vaadittuja tietoja tilinhaltijan nimestä ja osoitteesta.
- 23 Ensinnäkin direktiivin 2004/48 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan sanamuodosta ilmenee, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset oikeusviranomaiset voivat teollis- tai tekijänoikeuden loukkausta koskevan oikeudenkäynnin yhteydessä kantajan perustellusta ja oikeasuhteisesta pyynnöstä määrätä, että henkilön, jonka on todettu tarjoavan loukkaavassa toiminnassa käytettäviä palveluja kaupallisessa laajuudessa, on annettava tietoja sellaisten tavaroiden ja palvelujen alkuperästä ja jakeluverkosta, jotka loukkaavat teollis- tai tekijänoikeutta.
- 24 Kyseinen säännös on luettava yhdessä saman direktiivin johdanto-osan 17 perustelukappaleen kanssa, jonka mukaan kyseisessä direktiivissä säädetyt toimenpiteet, menettelyt ja oikeussuojakeinot olisi määriteltävä kussakin tapauksessa niin, että kunkin teollis- ja tekijänoikeuden erityispiirteet ja tarvittaessa loukkauksen tahallinen tai tahaton luonne otetaan asianmukaisesti huomioon.

- 25 Toiseksi direktiivin 2004/48 8 artiklan 3 kohdan e alakohdasta ilmenee, että 8 artiklan 1 kohdan säännökset eivät rajoita muita laissa annettuja säännöksiä, jotka koskevat tietolähteiden luottamuksellisuuden suojaa tai henkilötietojen käsittelyä.
- 26 On riidatonta, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen luottolaitos voi kuulua direktiivin 2004/48 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan soveltamisalaan. Se, että tällainen luottolaitos antaa tiedoksi asiakkaansa nimen ja osoitteen, on myös riidattomasti direktiivin 95/46 2 artiklan a ja b alakohdassa tarkoitettua henkilötietojen käsittelyä.
- 27 Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännös, jonka mukaan luottolaitoksella on oikeus pankkialaisuuteen vedoten kieltäytyä antamasta pyydettyjä tietoja siviiliprosessissa, voi siten kuulua direktiivin 2004/48 8 artiklan 3 kohdan e alakohdan soveltamisalaan.
- 28 Direktiivin 2004/48 8 artiklan 1 kohdan c alakohdassa ja 8 artiklan 3 kohdan e alakohdassa, yhdessä luettuna, vaaditaan eri oikeuksien kunnioittamista. On siis kunnioitettava yhtäältä tiedonsaantioikeutta ja toisaalta henkilötietojen suojaa.
- 29 Tiedonsaantioikeudella, joka kantajalla on käytettävissään omistusoikeuksiansa loukkaamista koskevan oikeudenkäynnin yhteydessä, pyritään siten soveltamaan ja konkretisoimaan kyseisellä alalla perusoikeuskirjan 47 artiklassa taattu perusoikeus tehokkaasiin oikeussuojakeinoihin ja näin turvaamaan mahdollisuus käyttää tehokkaasti perusoikeuksiin kuuluvaa omistusoikeutta, joihin perusoikeuskirjan 17 artiklan 2 kohdassa suojatut teollis- ja tekijänoikeudet kuuluvat. Kuten julkiasiamies on ratkaisuehdotuksensa 31 kohdassa todennut, ensimmäinen näistä perusoikeuksista on välttämätön väline jälkimmäisen suojaamiseksi.
- 30 Direktiivin 2004/48 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden oikeus henkilötietojen suojaan on osa kaikille kuuluvaa perusoikeutta henkilötietojen suojaamiseen, joka taataan perusoikeuskirjan 8 artiklassa ja direktiivissä 95/46.
- 31 Direktiivin 2004/48 johdanto-osan 32 perustelukappaleessa todetaan kyseisistä oikeuksista, että kyseisessä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Direktiivillä on tarkoitus erityisesti varmistaa teollis- ja tekijänoikeuksien kunnioittaminen perusoikeuskirjan 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
- 32 Kuten direktiivin 2004/48 2 artiklan 3 kohdan a alakohdasta ja sen johdanto-osan 2 ja 15 perustelukappaleesta ilmenee, teollis- ja tekijänoikeuksien suoja ei kuitenkaan saisi olla esteenä muun muassa henkilötietojen suojalle, minkä vuoksi direktiivi 2004/48 ei voi vaikuttaa direktiivin 95/46 soveltamiseen.
- 33 Nyt esillä oleva ennakkoratkaisupyyntö tuo siten esiin kysymyksen eri perusoikeuksiin eli yhtäältä tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevaan oikeuteen ja teollis- ja tekijänoikeuteen sekä toisaalta henkilötietojen suojaan liittyvien vaatimusten välttämättömästä yhteensovittamisesta (ks. vastaavasti tuomio *Promusicae*, C-275/06, EU:C:2008:54, 65 kohta).
- 34 Tässä yhteydessä on ensinnäkin muistutettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeudessa edellytetään, että jäsenvaltioiden on näiden direktiivien täytäntöönpanon yhteydessä huolehdittava siitä, että ne nojautuvat sellaiseen kyseisten direktiivien tulkintaan, jolla voidaan varmistaa unionin oikeusjärjestyksessä suojattujen eri perusoikeuksien välinen asianmukainen tasapaino. Jäsenvaltioiden viranomaisten ja tuomioistuinten on pannessaan täytäntöön mainittujen direktiivien noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä tulkittava kansallista oikeuttaan näiden samojen direktiivien mukaisesti, ja tämän lisäksi ne eivät myöskään saa nojautua sellaiseen kyseisten direktiivien tulkintaan, joka johtaisi ristiriitaan mainittujen perusoikeuksien tai muiden unionin oikeuden yleisten periaatteiden kanssa (ks. tuomio *Promusicae*, C-275/06, EU:C:2008:54, 70 kohta).

- 35 Toiseksi on todettava, että perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa täsmennetään muun muassa, että perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien ja vapauksien käyttämistä voidaan rajoittaa ainoastaan kyseisten oikeuksien ja vapauksien keskeistä sisältöä kunnioittaen, ja että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan toimenpidettä, jolla loukataan tuntuvasti perusoikeuskirjassa suojattua oikeutta, on pidettävä yhteen sovitettavien perusoikeuksien välisen asianmukaisen tasapainon varmistamista koskevan vaatimuksen vastaisena (ks. velvoittamisesta tuomio *Scarlet Extended*, C-70/10, EU:C:2011:771, 48 ja 49 kohta ja tuomio *Sabam*, C-360/10, EU:C:2012:85, 46 ja 47 kohta).
- 36 Nyt käsiteltävässä asiassa pääasiassa kyseessä olevalla kansallisella säännöksellä annetaan luottolaitokselle oikeus kieltäytyä pankkisalaisuuteen vedoten antamasta direktiivin 2004/46 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan perusteella vaadittuja tietoja tilinhaltijan nimestä ja osoitteesta, ja vaikka on totta, ettei kyseisen direktiivin 8 artiklan 1 kohdassa säädetä itsenäisestä tiedonsaantioikeudesta, johon yksityiset oikeussubjektit voisivat vedota suoraan oikeuden loukkaajaa tai mainitun direktiivin 8 artiklan 1 kohdan a–d alakohdassa tarkoitettuja henkilöitä vastaan, siinä asetetaan kuitenkin jäsenvaltioille velvollisuus taata, että tällaiset tiedot voidaan saada tuomioistuimessa suoritettavassa tutkinnassa.
- 37 Pääasiassa kyseessä olevassa kansallisen oikeuden säännöksessä mahdollistetaan erikseen tarkasteltuna tällainen rajoitukseton kieltäytyminen, koska se ei sisällä edellytyksiä eikä täsmennyksiä, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin tutkittava.
- 38 Tällainen kansallinen säännös voi siten erikseen tarkasteltuna estää direktiivin 2004/48 8 artiklan 1 kohdassa säädetyn tiedonsaantioikeuden toteutumisen ja olla näin ollen – kuten edellä 29 kohdasta ilmenee – tehokkaita oikeussuojakeinoja ja teollis- ja tekijänoikeuksia koskevien perusoikeuksien vastainen.
- 39 Tässä yhteydessä on todettava, että tällainen rajoittamaton ja ehdoton kieltäytymisoikeus pankkisalaisuuteen vedoten voi estää kunkin teollis- ja tekijänoikeuden erityispiirteiden ja tarvittaessa loukkauksen tahallisen tai tahattoman luonteen asianmukaisen huomioon ottamisen direktiivissä 2004/48 tarkoitetuissa menettelyissä ja toimivaltaiisten kansallisten viranomaisten toimenpiteissä muun muassa silloin, kun kyseiset viranomaiset katsovat aiheelliseksi määrätä tarpeellisten tietojen antamisesta kyseisen direktiivin 8 artiklan 1 kohdan nojalla.
- 40 Tästä seuraa, että tällainen kieltäytymisoikeus voi loukata tuntuvasti teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan perusoikeuden tehokasta käyttämistä direktiivin 2004/48 8 artiklan yhteydessä ja vahvistaa direktiivin 2004/48 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden sen ansiosta, että luottolaitoksilla on velvollisuus kunnioittaa pankkisalaisuutta, saamaa henkilötietojen suoja.
- 41 Edellä esitetyn perusteella pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säädös voi erikseen tarkasteltuna loukata tuntuvasti oikeuksien haltijoiden oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin koskevaa perusoikeutta ja siten viime kädessä näiden tekijän- ja teollisoikeuksia koskevaa perusoikeutta, eikä se näin ollen ole direktiivin 2004/48 8 artiklassa yhteen sovitettujen eri perusoikeuksien välisen asianmukaisen tasapainon varmistamista koskevan vaatimuksen mukainen.
- 42 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin tutkittava, onko kyseisessä kansallisessa oikeudessa mahdollisesti muita oikeuskeinoja, joiden perusteella toimivaltaiset oikeusviranomaiset voisivat määrätä direktiivin 2004/48 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden henkilöllisyyttä koskevien tarpeellisten tietojen antamisesta kyseisen direktiivin johdanto-osan 17 perustelukappaleessa tarkoitettulla tavalla kunkin tapauksen erityispiirteet huomioon ottaen.

- 43 Esitettyyn kysymykseen on kaiken edellä esitetyn perusteella vastattava, että direktiivin 2004/48 8 artiklan 3 kohdan e alakohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jolla luottolaitokselle annetaan rajoittamaton ja ehdoton oikeus kieltäytyä pankkisalaisuuteen vedoten antamasta mainitun direktiivin 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan perusteella vaadittuja tietoja tilinhaltijan nimestä ja osoitteesta.

Oikeudenkäyntikulut

- 44 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 8 artiklan 3 kohdan e alakohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jolla luottolaitokselle annetaan rajoittamaton ja ehdoton oikeus kieltäytyä pankkisalaisuuteen vedoten antamasta mainitun direktiivin 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan perusteella vaadittuja tietoja tilinhaltijan nimestä ja osoitteesta.

Allekirjoitukset